

Manifestacja NSZZ "Solidarność" w Warszawie 24.04.1992 r.

foto: Adam Samuel

"Solidarność" ofiarą swojego zwycięstwa

Gdy 24.04.br parę minut przed godziną dziesiątą wjeżdżaliśmy na plac Piłsudskiego w Warszawie niewiele zapowiadało, że za godzinę rozpocznie się tu największa manifestacja "Solidarności" ostatnich lat.

Organizatorzy

Oficjalnie organizatorem manifestacji było Krajowe Porozumienie Komisji Zakładowych NSZZ "Solidarność" tzw. SIEĆ (patrz nr 14 "Co Tydzień »S«"), gdyż to właśnie ona jako pierwsza wezwała do zorganizowania pochodu w Warszawie. Byłoby jednak błędem sądzić, że działacze, którzy znaleźli się w stolicy byli to wyłącznie przedstawiciele "sieci". Udział zdecydowanej większości tam zgromadzonych był odpowiedzią na apel skierowany przez Komisję Krajową do Komisji Zakładowych i Zarządów Regionów (podobnie było z reprezentacją Dolnego Śląska). Najlepszym odzwierciedleniem tego było minimalne poparcie dla krytyki dotychczasowych działań Komisji Krajowej i Zarządów Regionów.

Nie na miejscu była usilna autoreklama "sieci", która wszystkie zasługi chciała przypisać sobie. Traktowanie Przewodniczącego KK - Mariana Krzaklewskiego jak zwykłego gościa "drugiej kategorii" (pod Belwederem nie został on nawet poproszony o zabranie głosu) budziło niesmak i zdziwienie wśród większości uczestników, wszak większość z nich stanowili działacze Związku z całej Polski, którzy

traktowali tą manifestację jako manifestację "Solidarności", a nie tylko "sieci".

Pochód

Pochód sprawiał imponujące wrażenie. Manifestanci nieśli sporą ilość transparentów i flag Związku. Hasła na nich wypisane były bardzo różne. Zacytujemy tylko niektóre z nich: "»Solidarność« ofiarą własnego zwycięstwa. Władza wasza, nędza nasza, podwyżkom stop. Panie Prezydencie larum grają, Rzeczpospolita w potrzebie. Powstrzymać recesję. Nie chcemy w Polsce afer, biedy i bezrobocia. Pracy, chleba, samą demokracją żyć się nie da." Wznoszono również hasła podobnej treści. Choć trzeba powiedzieć, że poza nielicznymi wyjątkami większość manifestantów zachowywała się godnie, do czego zapewne przyczynił się fakt, że większość z uczestników stanowili działacze związkowi, a nie przypadkowy tłum.

Region Dolny Śląsk

Z naszego Regionu w manifestacji wzięła udział liczna reprezentacja, oceniana przez organizatorów na ok. 1000 osób. Koordynatorem z Zarządu Regionu był Włodzimierz Wasiński. W pochodzie wzięło udział wielu członków Zarządu Regionu i jego Prezydium na czele z jego przewodniczącym Tomaszem Wójcikiem i wiceprzewodniczącym z Wałbrzycha - Zbigniewem Senkowskim. Spośród zakładów widać było transparenty i autokary: JZS Jelcz, Polaru, KWK

W numerze:

- * manifestacja "S" w Warszawie
- * przed krajowym zjazdem
- * Fundusz Pomocy Bezrobotnym
- * kolonie
- * składki na Zachodzie
- * rozmowa z Ryszardem Majewiczem
- * komunikaty

Dodatek specjalny:

- * Projekt ustawy dekomunizacyjnej

"Wałbrzych", Archimedes, "Odry" Oleśnica, FAT-u, Pafawagu, Hydralu, "Rokita" SA Brzeg Dolny, "Polifarb" SA i inni.

Sejm

Na Wiejskiej w tłumie rozległy się okrzyki: "Polskie zoo, polskie zoo". Pod siedzibą Sejmu, szczelnie odgradzoną od manifestujących policją i plotem, zmienili się okrzyki: "Banda łobuzów. Zdrajcy. Precz z "żółciem" - krzyczał tłum.

Przed gmachem Sejmu doszło do nieporozumienia w wręczaniu pisma marszałkowi Chrzanowskiemu (sprawę tę wyjaśniamy w rozmowie z posłem Markiem Muszyńskim, tam też inne informacje spod Sejmu - patrz niżej).

Urząd Rady Ministrów

Pod URM-em do manifestujących wyszli przedstawiciele Rządu z Premierem Janem Olszewskim na czele. "Przywitani" przez manifestujących burzą gwizdów i wrogich okrzyków członkowie Rządu zaprosili delegację "Solidarności" do budynku, by tam spokojnie porozmawiać. Rozmowy przeciągały się, gdyż jak później się okazało oprócz wręczenia pisma do Rządu ustalano tam również termin negocjacji. W tym czasie przed budynkiem wznoszono okrzyki: "Ostrzegamy. Do roboty. Precz z aferzystami. Dość korupcji."

Delegacja z Regionu Łódzkiego przerzuciła przez płot czarną trumnę z napisem: "ŚP Łódź. Prezent dla Rządu". Za

plotem znalazła się również taczka, którą prowadzono od początku manifestacji i próbowano zostawić pod Sejmem, gdzie udaremniła to policja. Nie na wiele zdał się apel Macieja Jankowskiego (Przew. ZR Mazowsze) o "godne i spokojne zachowanie", tłum chciał wypowiedzieć swoje zdanie do końca.

Belweder

Gdy ok. godz. 14 manifestanci doszli do Belwederu za plotem pojawił się Prezydent RP - Lech Wałęsa. Reakcje zgromadzonych ludzi były bardzo różne, od głośnej aprobata do nie mniej głośnych okrzyków zniechęcenia. Przemówienie często przerywały wybuchy śmiechu i gwizdy, nie na wiele zdały się apele zarówno samego Prezydenta jak i M. Jankowskiego.

Można było usłyszeć wielokrotnie już powtarzane hasła. "Pamiętam o tym, że na waszym grzbiecie wjechałem do Belwederu. (...) Pamiętam, że miało być inaczej. (...) mój fotel jest wolny, z chęcią go oddam. (...) do spotkania w zakładach pracy." W międzyczasie odczytany został list do Prezydenta, w którym "sieć" domagała się "podjęcia skutecznych działań i wykozystania możliwości konstytucyjnych w celu zahamowania postępującego upadku gospodarczego i politycznego państwa; podjęcia skutecznych działań w celu określenia obowiązków i praw, wzajemnych zależności i zasad współpracy najwyższych organów władzy w państwie;

podjęcia skutecznych działań w celu zapewnienia funkcjonowania sprawnego i stabilnego rządu, który zajmie się zwalczaniem recesji, stabilizacją finansową państwa, ustaleniem i realizacją jasnej i stabilnej polityki gospodarczej, przestrzeganiem prawa i porządku, walką z aferami, korupcją i innymi patologiami społecznymi; objęcia kontroli nad wojskiem i bezpieczeństwem państwa; podjęcia skutecznych działań w celu uchwalenia nowej konstytucji, przyjmując zasadę konstytucjonalizmu i zatwierdzonej przez naród w drodze referendum". "Nie możemy dłużej czekać i patrzeć jak nasze państwo i gospodarka jest targane wewnętrznymi rozgrywkami słabych partii politycznych, a prywatna bierze górę nad rozsądkiem". Głos zabierali przedstawiciele "sieci". Oczekiwano na wystąpienie Mariana Krzaklewskiego, który jednak nie został przez organizatorów o to poproszony.

Co dalej?

Pytanie to zawsze nurtuje uczestników tego typu manifestacji, którzy mają prawo wiedzieć czy ich wystąpienie odniesie skutek. Podczas spotkania z Premierem uzgodniono, że 4 maja br spotka się on z delegacją "Solidarności". W spotkaniu tym zapowiedział swój udział również Lech Wałęsa, by wesprzeć słuszne postulaty związkowców swoją obecnością.

Adam Samuel

Przedostatnie ostrzeżenie

(wystąpienie Przewodniczącego KK Mariana Krzaklewskiego)

Nasza dzisiejsza demonstracja skierowana jest do wszystkich struktur władzy w Polsce: rządu, parlamentu i prezydenta. Domagamy się w niej powstrzymania i usunięcia z życia publicznego tych zjawisk, które powodują, że efekty naszego wielkiego zwycięstwa sprzed dwóch lat mogą być zaprzepaszczone. "Solidarność" nie może do tego dopuścić. Dlatego podczas tej manifestacji będziemy domagać się gwarancji prawnych i instytucjonalnych dla tych działań negocjacyjnych naszego Związku, które wskazują na sposoby i środki wyjścia z tej dramatycznej sytuacji. Nasze postulaty, podobnie jak dwanaście lat temu tworzą ramy szczególnej umowy społecznej jaka musi być zawarta między władzą a "Solidarnością". Umowa ta traktowana przez obydwie strony z pełną odpowiedzialnością prawną za jej realizację, powinna doprowadzić do stabilizacji sytuacji w kraju. Innego wyjścia nie ma.

Równoległym celem naszej demonstracji jest ostrzeżenie skierowane do agend państwowych, partii politycznych i środków masowego przekazu, aby zaprzestały polityki lekceważenia naszego Związku. Taki sposób działania wobec jednej z ostatnich, konstruktywnych, uporządkowanych i zbudowanych na uniwersalnych wartościach chrześcijańskich organizacji, może przynieść nieobliczalne skutki zarówno dla tych, którzy to robią a przede wszystkim dla Polski.

Z punktu widzenia naszych możliwości statutowych dzisiejsza demonstracja stanowi

przedostatnie ostrzeżenie dla tych, wobec których jest adresowana. Ostrzeżenie akcentowane w kategoriach dialogu i determinacji, ale szczególnie zdecydowane. Żeby rozwiązać złudzenia tych, którzy sugerują podobieństwo naszego marszu do akcji OPZZ, chciałbym dobitnie podkreślić, że nasz marsz jest kierowany także przeciwko licznym reliktom komunizmu, panoszącym się nadal we wszystkich sferach życia i paasożytnych na demokracji przez nas wywalczonej.

Cieszę się, że jesteśmy tu wszyscy razem, że inicjatywa oddolna Komisji Zakładowych została właściwie odczytana przez władze krajowe i regionalne Związku. Powiem szczerze, taka koncepcja akcji całego Związku była nam bardzo potrzebna w sytuacji paraliżu negocjacyjnego i wspomnianego lekceważenia naszego Związku przez władze i partie polityczne. Dziękuję za tak zdecydowaną deklarację jedności i łagodzenia konfliktów w naszym Związku. Na pewno to co stało się dzisiaj zawoocuje odpowiednimi zapisami statutowymi i programowymi podczas zbliżającego się Zjazdu. Dziękuję organizatorom, Komisjom Zakładowym, służbą porządkową a szczególnie grupie ofiarnych działaczy z Huty Warszawa, którzy sami najlepiej wiedzą ile wysiłku kosztowały ich sprawy organizacyjne. Ten zapał, determinacja i jednoznaczne postulaty naszego Związku zostaną właściwie odczytane i wykorzystane przez instytucje władzy dla dobra ludzi pracy i naszej Ojczyzny. Dziękuję bardzo.

(na podstawie zapisu magnetofonowego - jr)

Poset "Solidarności" o manifestacji

W poniedziałek (27.04) zwróciliśmy się do posła Klubu Parlamentarnego NSZZ "Solidarność" z naszego Regionu - Marka Muszyńskiego z prośbą o parę słów komentarza dotyczącego piątkowej manifestacji.

Pierwszą kwestią, którą staraliśmy się wyjaśnić było nieporozumienie z wręczaniem pisma marszałkowi Chrzanowskiemu. Jak się dowiedzieliśmy przed manifestacją organizatorzy, za pośrednictwem posła z "Solidarności" - Stefana Jurczyka, uzgadniali, że spotkanie z Marszałkami Sejmu i Senatu odbędzie się w Kancelariach Parlamentu, co jest powszechnie przyjętą praktyką. W dniu manifestacji ponownie przeprowadzono rozmowy w tej sprawie i uzgodniono, że dla podkreślenia wagi tego spotkania Marszałek Sejmu wyjdzie przywitać manifestujących do holu Sejmu. Pomimo tych ustaleń demonstranci domagali się spotkania przed budynkiem Parlamentu. Marszałek Chrzanowski oczekiwał jednak wewnątrz.

Drugim pytaniem dotyczyło stosunku Klubu Parlamentarnego "Solidarności" do manifestacji. Dowiedzieliśmy się, że do spotkania z manifestującymi wyznaczono pięćosobową delegację Klubu, która początkowo miała wziąć udział w manifestacji, przy końcu doszło jednak tylko do spotkania na Wiejskiej. Zachowanie niektórych manifestantów w stosunku do ICH posłów było niestety skandaliczne. (AS)

Zarząd Regionu w nowym stylu

Ukonstytuowało się 9 zespołów roboczych, których członkowie będą opracowywać strategię i sposób działania ZR w dziedzinach uznanych za najważniejsze dla Regionu i przedstawiać je na posiedzeniach plenarnych Zarządu Regionu.

Zespół ds. ustawy o związkach zawodowych i propozycji zmian w Statucie NSZZ "Solidarność"

1. Janusz Łaznowski (koordynator) 2. Janina Białowąs 3. Piotr Jamróz 4. Jerzy Langer 5. Krzysztof Lubowicz 6. Maria Kaczmarska 7. Piotr Majchrzak 8. Zbigniew Rudnik 9. Olgierd Zasztowt

Zespół ds. przekształceń gospodarczych

1. Piotr Majchrzak 2. Stanisław Janas 3. Maria Kaczmarska 4. Ryszard Małolepszy 5. Andrzej Oryński 6. Czesław Przybylski 7. Zofia Rajczakowska 8. Zbigniew Rudnik 9. Zbigniew Senkowski 10. Eugeniusz Szumiejko 11. Mieczysław Świąjkowski

Zespół ds. sfery budżetowej

1. Janusz Wolniak 2. Hanna Fidut 3. Ma-

rek Gierasimowicz 4. Jan Grab 5. Wiesław Jaworski 6. Janusz Łaznowski 7. Dariusz Mikosa 8. Zbigniew Mizio 9. Marian Morawski 10. Jerzy Paszkiewicz 11. Jacek Rugeł 12. Magdalena Szczurowska

Zespół ds. współpracy z samorządami terytorialnymi

1. Michał Zastrocki 2. Franciszek Białas 3. Antoni Lenkiewicz 4. Zbigniew Mizio 5. Sławomir Mularczyk 6. Jerzy Paszkiewicz 7. Czesław Przybylski 8. Waldemar Rybicki 9. Magdalena Szczurowska 10. Mieczysław Zawadzki

Zespół ds. analizy sytuacji materialnej społeczeństwa

1. Piotr Bednarz 2. Eugeniusz Babiarz 3. Wiesław Jaworski 4. Piotr Majchrzak 5. Magdalena Szczurowska 6. Eugeniusz Szumiejko

Zespół ds. ochrony pracy

1. Jerzy Langer 2. Andrzej Dorożyński 3. Adam Korzystka 4. Jerzy Langer 5. Ryszard Małolepszy 6. Sławomir Mularczyk 7. Waldemar Rybicki

Zespół ds. bezrobotnych

1. Zbigniew Senkowski 2. Beata Błaszczynska 3. Jan Brandenburg 4. Wielisław Kalinowski 5. Andrzej Kański 6. Dariusz Mikosa 7. Marian Morawski

Zespół mediacyjny ds. rozwiązywania sporów wewnątrzwiązkowych

1. Zofia Rajczakowska 2. Franciszek Białas 3. Janina Białowąs 4. Przemysław Bogusławski 5. Andrzej Filipkowski 6. Piotr Jamróz 7. Krzysztof Lubowicz 8. Ewa Suproń-Walenta 9. Włodzimierz Wasiński

Zespół ds. informacji związkowej

1. Jacek Rugeł 2. Andrzej Dorożyński 3. Stanisław Janas 4. Antoni Lenkiewicz 5. Janusz Łaznowski 6. Andrzej Kański 7. Adam Korzystka 8. Wiesław Modzelewski 9. Marian Morawski 10. Jolanta Ostrowska 11. Jerzy Paszkiewicz 12. Adam Samuel 13. Jerzy Skrzypiński 14. Eugeniusz Szumiejko 15. Mieczysław Świąjkowski 16. Janusz Wolniak 17. Jerzy Zarawski 18. Olgierd Zasztowt 19. Mieczysław Zawadzki

22-23.04.1992

Komunikat

Dnia 22 - 23.04.br odbyło się posiedzenie Prezydium Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność". Obrady dotyczyły następujących spraw:

1. Postanowiono wystosować protest do Premiera w Związku z nadsyłaniem do zaopiniowania przez Związek projektów dokumentów rządowych we fragmentach zamiast w całości i w terminach uniemożliwiających wydanie stosownej opinii. Praktyka ta stanowi poważną przeszkodę w normalnych kontaktach roboczych między Rządem a NSZZ "Solidarność" i pozostaje w sprzeczności z ustaleniami podjętymi w toku negocjacji obydwu stron.
2. Zdecydowano, że Komisja ds. Polityki Społecznej NSZZ "Solidarność" opracuje propozycje stanowiska Związku wobec podatku od ponadnormatywnych wynagrodzeń i podatku od osób fizycznych.
3. Zarejestrowano Sekcję Krajową Górnictwa Rud Miedzi NSZZ "Solidarność".
4. Omówiono przygotowania do manifestacji NSZZ "Solidarność" w dniu 24 kwietnia 1992 r. w Warszawie.
5. Uzgodniono listę przedstawicieli NSZZ "Solidarność" do zespołu rządowo - związkowego ds. obszarów szczególnie zagrożonych bezrobociem.
6. Przyjęto opinię na temat projektu ustawy budżetowej. Opinią ta zawiera liczne zastrzeżenia kwestionujące założone wpływy do budżetu a także uwagi dotyczące podziału wydatków.
7. Przyjęto stanowisko wobec działań oszczędnościowych przewidzianych przez rząd przy realizacji ustawy budżetowej w sferze polityki społecznej. Stanowisko zawiera istotne uwagi i zastrzeżenia w odniesieniu do planowanych wydatków i oszczędności budżetu w dziedzinie ochrony zdrowia, świadczeń socjalnych i wynagrodzeń sfery budżetowej.
8. Omówiono stan przygotowań do Krajowego Zjazdu Delegatów.
9. Przyjęto stanowisko do projektu Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie pobierania składek na fundusz pracy.

Rzecznik Prasowy KK
Andrzej Adamczyk

Gdańsk, 22 - 23.04.1992 r.

14.04.1992

Komunikat z Prezydium KK

W dniu 14 kwietnia br. w Gdańsku odbyło się posiedzenie Prezydium Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność".

1. Ustalono, że IV Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ "Solidarność" odbędzie się w dniach 28-30.05.1992 r. w hali sportowej Stoczni Gdańskiej. Wybrano przewodniczących Komisji Zjazdowych:

- Komisja Statutowa - Leszek Jankowski

- Komisja Programowa - Barbara Niemiec

Ustalono ponadto, że przewodniczący Komisji Organizacyjnej Zbigniew Kowalik powoła dyrektora Biura Zjazdu.

2. Ustalono kandydatury siedmiu osób mających reprezentować NSZZ "Solidarność" w Radzie Ochrony Pracy.

3. Prezydium postanowiło, że w związku z uchybieniami natury formalnej, w terminie 30 dni winny się odbyć ponownie Zjazdy Sekcji Zakładów Budownictwa Kolejowego oraz Sekcji Pożarnictwa pod rygorem skreślenia z rejestru sekcji.

4. Prezydium przyjęło uchwałę ws. siedzib Krajowych Sekretariatów Branżowych:

Prezydium KK przypomina o obowiązywaniu uchwały KK Nr 112/91 dotyczącej siedzib Krajowych Sekretariatów Branżowych i oświadcza, że z funduszy Komisji Krajowej nie będą opłacane koszty utrzymania lokali (czynsz, opłaty telefoniczne, telefaksowe, telexowe, poligrafia) wynajmowanych poza siedzibą Komisji Krajowej.

5. Prezydium KK przyjęło uchwałę ws. aktualnej sytuacji gospodarczej i społecznej:

Prezydium KK NSZZ "Solidarność" uważa inicjatywę Komisji Zakładowych z dnia 10 kwietnia 1992 r. za istotne wsparcie wielomiesięcznych działań negocjacyjnych Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność" w sprawach gospodarczych i społecznych. Na mocy uchwały KK Nr 223 Prezydium KK zwróciło się do Zarządów Regionów, Komisji Zakładowych tak zakładów produkcyjnych, usługowych jak i jednostek budżetowych o wsparcie działań negocjacyjnych Komisji Krajowej przez udział w demonstracji w dniu 24.04.1992 r. i przysłanie do Warszawy swoich delegacji.

Prezydium KK odwołało pogotowie strajkowe w NSZZ "Solidarność" z dniem 25.04.1992 r.

Składki związkowe na Zachodzie

Przykłady podziału składek członkowskich w kilku zachodnioeuropejskich związkach zawodowych.

Struktura tych związków jest typowo branżowa. Na szczeblu regionalnym i krajowym występują konfederacje.

BELGIA - CSC

(100 lat istnienia związku)

Składka wynosi 395 FRB co stanowi około 1% wynagrodzenia przed zapłaceniem podatku.

- 1/ Krajówka-konfederacja 15,69% (62.00 FRB)
- 2/ Region-federacja 36,43% (143.90 FRB)
- 3/ Centrala branżowa 26,83% (106.00 FRB)
- 4/ Krajowa kasa strajkowa 15,94% (63.00 FRB)
- 5/ Organizacja zakładowa 3% (11.85 FRB)
- 6/ Chrześcijański Ruch Robotniczy 1,53% (6.05 FRB)
- 7/ Solidarność światowa 0,50% (2.00 FRB)

DANIA - LO

(130 lat istnienia)

Składka wynosi dla pracującego, bez stosowania żadnej zniżki 306,25 Koron duńskich. Ze zniżek korzystają uczniowie, żołnierze, emeryci.

- 1/ Centrala krajowa i regionalna 71,18% (218 KD)
  - 2/ Organizacja zakładowa 28,82% (88.25 KD)
- Ponadto na Kasę Bezrobotnych równowartość 113,63% składki (348 KD)

FRANCJA - CFDT

Składka wynosi 50 FF, co stanowi około 0,75% średniej płacy przed zapłaceniem podatku.

- 1/ Krajówka-konfederacja 20% (10 FF)
- 2/ Region-federacja 22% (11 FF)
- 3/ Federacja międzyzakładowa 26% (13 FF)
- 4/ Organizacja zakładowa 22% (11 FF)
- 5/ Fundusz strajkowy i pomoc bezrobotnym 10% (5 FF)

opracował Tomasz Wójcik

Sekcja Regionalna Budownictwa NSZZ "S" Dolny Śląsk zwraca się o podjęcie działań, które spowodowałyby zmianę postępowania instytucji państwowych i samorządowych w procesie przemian własnościowych przedsiębiorstw państwowych i komunalnych, a szczególnie o zmianę ich stosunku do spółek pracowniczych. Szczegółowe zastrzeżenia i uwagi zawarliśmy w załączonej Uchwale nr 2/92 z dnia 09.04.1992 r.

Przewodniczący Sekcji Regionalnej Budownictwa NSZZ "S" Dolny Śląsk
Zbigniew Rudnik

Wrocław, 09.04.1992 r.

Wziąć los w swoje ręce

Uchwała nr 2/92

Sekcja Regionalna Budownictwa NSZZ "Solidarność" Dolny Śląsk obserwując stan ekonomiczno - prawny i warunki działania państwowych przedsiębiorstw budowlanych a także dokonujące się w nich transformacje własnościowe stwierdza, co następuje:

1. Załogi, wnosząc naukę z ogólnej sytuacji gospodarczej kraju i zachowania się organów założycielskich w stosunku do ich przedsiębiorstw, dochodzą do wniosku, że aby zachować resztki potencjału produkcyjnego zapewniającego produkcję budowlaną i zatrudnienie dla pracowników, muszą swój los wziąć w swoje ręce, tworząc przy ogromnych wyrzeczeniach osobistych spółki pracownicze. Spółki te występują do organów założycielskich o dzierżawę majątku ich przedsiębiorstw na zasadach określonych w artykułach 38 i 39 ustawy z dn. 13.07.1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych.

2. Niestety, działania te napotykają na przeszkody ze strony instytucji państwowych i samorządowych zobowiązanych do załatwiania tego rodzaju spraw, np.:

- przewlekania terminów na załatwianie spraw bądź udzielenie odpowiedzi na wnioski i propozycje przedsiębiorstw,
- przeciągające się terminy powoływania likwidatorów do likwidacji przedsiębiorstw w trybie określonym ustawą o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych.

3. Najbardziej groźnym dla przemian własnościowych przedsiębiorstw państwowych jest niechętny stosunek organów założycielskich (województwie, ministrowie) do spółek pracowniczych. Przejawia się to m. in. w ten sposób, że osoby reprezentujące Skarb Państwa stawiają tym spółkom bardzo ostre, przekraczające możliwości przedsiębiorstwa warunki wykupu bądź dzierżawy leasingowej majątku państwowego. Warunki te oderwane są od rzeczywistej wartości przedsiębiorstw oraz aktualnych i przyszłych możliwości wypracowywania przez nie zysków. Niektóre załogi szantażowane perspektywą natychmiastowej, fizycznej likwidacji przedsiębiorstwa i wynikającą stąd utratą miejsca pracy zgadzają się na przekraczające ich

możliwości zobowiązania, co w krótkim czasie doprowadza je do kłopotów finansowych, a ich przedsiębiorstwa do upadku. Inne załogi (rozsądniejsze?) odmawiają przyjęcia tak drakońskich warunków - przedsiębiorstwo ulega likwidacji, pracownicy powiększają szeregi bezrobotnych, a majątek najczęściej nie znajdujący nabywcy niszczy i obciąża budżet państwa kosztami utrzymania.

4. Taka postawa organów założycielskich powoduje:

- a) marnowanie aktywności szerokich rzesz pracowniczych zmierzających do poprawy organizacji i ekonomiki przedsiębiorstw
- b) zniechęcenie do podejmowania działań mających poprawić naszą gospodarkę
- c) narastanie w środowiskach pracowniczych świadomości, że władza prowadzi destrukcyjną politykę gospodarczą i społeczną poprzez marnotrawienie majątku narodowego i lekceważenie problemów pracowniczych. Fakty, że przedsiębiorstwa nieudostępione do zagospodarowania pracownikom są sprzedawane spółkom z kapitałem zagranicznym niewspółmiernie tanio - za ułamek wartości księgowej - powoduje podejrzenia o korupcję urzędników państwowych.

- d) zamieszanie w umysłach społeczeństwa, które ze strony Rady Ministrów słyszy, że "dochód ze sprzedaży majątku państwowego nie jest głównym celem prywatyzacji" (założenia polityki społeczno-gospodarczej na 1992 r.), a z działań urzędników administracji państwowej wyciąga wnioski, że jest akurat odwrotnie.

5. Sekcja Regionalna Budownictwa NSZZ "Solidarność" Dolny Śląsk - protestuje przeciwko temu i żąda zmiany postępowania instytucji państwowych i samorządowych w procesie przemian własnościowych przedsiębiorstw państwowych i komunalnych a szczególnie o zmianę ich stosunku do spółek pracowniczych.

Przewodniczący
Sekcji Regionalnej Budownictwa
NSZZ "Solidarność" Dolny Śląsk
Zbigniew Rudnik

Wrocław, 09.04.1992 r.

Uwaga - powracający z zagranicy

Informacja w sprawie treści przepisów dotyczących obowiązku zatrudnienia pracownika, który zakończył pracę za granicą.

I. Sygnalizowana w tytule problematyka została uregulowana w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1974 r. w sprawie niektórych praw i obowiązków pracowników kierowanych do pracy za granicą w celu realizacji budownictwa eksportowego i usług związanych z eksportem (tekst jednolity: Dz. U. nr 44 z 1990 r., poz. 259 z póź. zm.).

II. Przepisy rozporządzenia stosuje się do pracowników skierowanych do pracy za granicą w celu realizacji kontraktów eksportowych obejmujących:

1. wykonanie przez stronę polską części lub całości robót budowlano - montażowych, projektowych, transportowych oraz kompletnych obiektów i prac z zakresu nadzoru przy wykonywaniu funkcji eksportera, generalnego wykonawcy lub generalnego dostawcy, a także innych prac związanych z realizacją kontraktu,

2. Wykonanie usług technicznych, naukowych i usług pozostałych (par.1).

III. Zakład pracy na wniosek jednostki kierującej może wyrazić zgodę na skierowanie do pracy za granicą na warunkach przewidzianych w rozporządzeniu pracowników, którzy wystąpią do jednostki kierującej o zatrudnienie na budowie eksportowej (przy wykonywaniu usługi eksportowej - par.2 ust.2). Macierzysty zakład pracy udziela pracownikowi urlopu bezpłatnego na czas skierowania do pracy za granicą (par.4 ust.1).

IV. Macierzysty zakład pracy jest obowiązany zatrudnić pracownika, który zakończył pracę za granicą, na takim samym stanowisku lub stanowisku równorzędnym pod względem rodzaju pracy oraz osobistego zaszczerowania posiadanego przed skierowaniem do pracy za granicą, jeżeli pracownik podejmie pracę w ciągu 14 dni od dnia zakończenia

pracy za granicą, a w razie niezdolności do pracy z powodu choroby lub odosobnienia w związku z chorobą zakaźną lub z innych ważnych przyczyn niezależnych od pracownika - bezzwłocznie po ustaniu tych przyczyn (par. 4, ust. 4).

Obowiązek, o którym mowa w ust. 4 ustaje w razie niezachowania terminu określonego w tym przepisie lub rozwiązania umowy o pracę przez jednostkę kierującą bez wypowiedzenia z winy pracownika; w tym przypadku umowa o pracę w macierzystym zakładzie pracy wygasa. Wygaśnięcie to pociąga za sobą skutki, jakie przepisy prawa wiążą z porzuceniem pracy (par.4 ust.5).

V. Okres urlopu bezpłatnego, a także przypadający bezpośrednio po zakończeniu urlopu okres niezdolności do pracy z powodu choroby lub odosobnienia w związku z chorobą zakaźną - wlicza się do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze, jeżeli pracownik podejmie zatrudnienie w macierzystym zakładzie pracy w ciągu 14 dni od dnia zakończenia pracy za granicą (par.4 ust.3). Okres zatrudnienia za granicą pracownika, któremu udzielono urlopu bezpłatnego na czas skierowania do pracy za granicą, a który nie podjął pracy w macierzystym zakładzie pracy po zakończeniu pracy za granicą, lub podjął pracę w tym zakładzie, lecz po upływie terminu 14 dni traktuje się jak okres zatrudnienia w Polsce w zakresie uprawnień pracowniczych.

Tyle informacji w sprawie zatrudnienia pracownika, który zakończył pracę za granicą. Może jednakże wystąpić również sytuacja gdy pracownik korzystający z urlopu bezpłatnego w związku ze skierowaniem do pracy za granicą zostanie zwolnio-

ny w zakładzie macierzystym w ramach zwolnień grupowych przewidzianych ustawą z 28 grudnia 1989 r. (Dz. U. nr 4).

Tak zwalnianemu pracownikowi należy się odprawa przewidziana w ww. ustawie.

Powstaje pytanie w jaki sposób obliczyć wymiar tego świadczenia, a głównie jakie przyjąć wynagrodzenie pracownika. Czy takie jakie zainteresowany pobierał przed uzyskaniem urlopu, czy może średnie wynagrodzenie pracowników zatrudnionych na stanowiskach równorzędnych, czy inne?

Nowym problemem jaki może powstać jest to, jaką kwotę wpisać takiemu pracownikowi w świadectwie pracy?

Wyjaśnienie obu tych wątpliwości znajduje się w uchwale Sądu Najwyższego z 24 lipca 1991 r. (I PZP 24/91), gdzie czytamy: "podstawą naliczania odprawy dla pracowników, z którymi rozwiązano stosunek pracy w czasie urlopu bezpłatnego udzielonego w związku ze skierowaniem do pracy za granicą na podstawie rozporządzenia RM z 27 grudnia 1974 r. stanowi - w razie zmiany przepisów o wynagrodzeniu - wynagrodzenie przewidziane w dacie rozwiązania stosunku pracy dla stanowiska zajmowanego przed skierowaniem ich do pracy za granicą lub stanowiska równorzędnego pod względem rodzaju prac oraz osobistego zaszczerowania lecz nie niższe pod względem osobistego zaszczerowania od najniższego wynagrodzenia przewidzianego dla tych stanowisk". Natomiast gdy chodzi o to, jakie wynagrodzenie wpisać do świadectwa pracy, SN uznał, że powinno to być wynagrodzenie otrzymywane przez pracownika do dnia udzielenia mu urlopu bezpłatnego.

Biuro Konsultacyjno - Negocjacyjne

Działacz związkowy poza zakładem pracy

Jesteśmy już po wyborach władz związkowych szczebla regionalnego, ale pozostały jeszcze wybory do Sekretariatów poszczególnych branż. Jak wygląda sytuacja prawna osoby wybranej do władz związkowych szczebla ponadzakładowego przedstawia poniższa opinia sporządzona przez Biuro Konsultacyjno - Negocjacyjne przy ZR:

Opinia w sprawie powołania pracownika do pełnienia z wyboru funkcji związkowej poza zakładem pracy

Sprawę tę reguluje art. 25 ust. 1 ustawy o związkach zawodowych (Dz. U. nr 55 z

1991 r.), który stanowi, że "pracownikowi powołanemu do pełnienia z wyboru funkcji związkowej poza zakładem pracy przysługuje prawo do urlopu bezpłatnego, udzielonego w trybie i na zasadach określonych w kodeksie pracy".

Przepis art. 25 ust. 1 ustawy nakłada na zakład pracy obowiązek udzielania pracownikowi powołanemu do funkcji związkowej w ponadzakładowych organach związkowych urlopu bezpłatnego.

Urlop bezpłatny jest udzielany na zasadach i w trybie określonych w art. 175 kodeksu pracy i wydanym na jego podstawie

rozporządzenia Rady Ministrów z 20.09.1974 r. w sprawie zasad udzielania bezpłatnych urlopów pracownikom powołanym do pełnienia z wyboru funkcji w organizacjach społecznych (Dz. U. nr 37, poz. 218).

Urlopu udziela się na okres trwania mandatu. Pracownikowi, który stawi się do pracy w terminie siedmiu dni od ustania stosunku pracy ze związkiem zawodowym, okres bezpłatnego urlopu wlicza się do okresu pracy w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem w danym zakładzie pracy.

Marzenie o mlecznej drodze

"Od początku istnienia "Solidarności" w Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej we Wrocławiu, związek mimo ponawianych prób, nie może nawiązać opartej na partnerskich zasadach współpracy z zarządem i prezesem" - stwierdziła przewodnicząca "S" na początku spotkania Komisji Zakładowej z v-ce przewodniczącym Zarządu Regionu Piotrem Bednarzem, które odbyło się 22 kwietnia br. w siedzibie Komisji Zakładowej "S" OSM.

Wybrana przed rokiem Komisja Zakładowa, od początku swojej działalności nie może porozumieć się z kierownictwem spółdzielni. Związkowcy pozbawieni są jakiegokolwiek wpływu na losy zakładu, nawet w dziedzinach, które są w zasięgu kompetencji Związku. Zarząd OSM otrzymał serię pism w sprawie niegospodarności czy chybionych inwestycji. Związek nie otrzymał na nie odpowiedzi. Tymczasem życie dowiodło, że jest się o co w firmie troszczyć. Kierownictwo zdecydowało się sprywatyzować mleczarnię w iście oryginalnym stylu - zaczynając od portierni. Do realizacji tego zamiaru nie doszło, gdyż okazało się, że spółka "portiernia S.A." przyniesie zakładowi straty.

Związkowcy twierdzą, że po obecnym kierownictwie OSM nie można się już spodziewać ani restrukturyzacji, ani dostosowania produkcji do potrzeb rynku. Prawidłowe funkcjonowanie zakładu gwarantować może tylko wymiana prezesów.

Jest to z pewnością uproszczenie zbyt duże. Dojście po mlecznej drodze do wielkich pieniędzy, w który udział będą mieli pracownicy jest możliwy, jak wszędzie na świecie. Dokonają tego fachowcy zainteresowani rozwojem mleczarskiej firmy, a nie pielęgowaniem starych, wygodnych układów.

Czułość Związku jest tu niezbędna. Nie może się jednak ona ograniczyć tylko do wykrywania afer.

KZ NSZZ "Solidarność" OSM zwróciła się z prośbą o interwencję do Prezydenta Wrocławia Bogdana Zdrojewskiego. Okazało się, że wrocławska mleczarnia podlega Wojewodzie wrocławskiemu. W najbliższym czasie Piotr Bednarz wraz z przedstawicielami KZ udadzą się na rozmowy z Wojewodą.

Wyjaśnianie nieporozumień

W dniu 14 kwietnia br. w Kłodzku odbyło się spotkanie członków Zarządu Regionu z przedstawicielami Komisji Zakładowych i MKK z terenu Kotliny Kłodzkiej. Zarząd Regionu reprezentowali: v-ce przewodniczący Zbigniew Senkowski, Jerzy Langer, Dariusz Mikosa i Jerzy Paszkiewicz.

Spotkanie poświęcone było omówieniu sytuacji dolnośląskiej "Solidarności" po IV WZD oraz problemów z jakimi Związek boryka się w chwili obecnej. Członkowie ZR wyjaśnili przyczyny destabilizacji Związku w naszym regionie - określając je wynikiem działania pewnej grupy działaczy związkowych, którzy publikując kłamliwe informacje o sytuacji w Regionie we wrocławskich środkach masowego przekazu, dezinformują społeczność związkową, prowadząc w efekcie do rozłamu w jego szeregach. Metody działania tej grupy pokazano na przykładzie ciężkiej sytuacji finansowej Zarządu Regionu, która pogłębia się w wyniku nieodprowadzania składek przez szereg K.Z.

J. Langer oraz Z. Senkowski przedstawili i wyjaśnili zebrany celowość istnienia Funduszu Strajkowego, wokół którego narosło wiele nieporozumień. Zachęcano również Komisje Zakładowe do przystępowania do Funduszu Pomocy Bezrobotnym.

Kluczowym punktem spotkania była jednak dyskusja nad strukturą organizacyjną Związku w województwie wałbrzyskim. Po przedstawieniu przez Z. Senkowskiego uchwały ZR w sprawie powołania delegatury ZR w Wałbrzychu, wywiązała się burzliwa dyskusja nad lokalizacją biura delegatury w Kotlinie Kłodzkiej. Odczytano listy intencyjne w tej sprawie kierowane do Zarządu Regionu z MKK Kłodzko oraz od KZ z Bystrzycy Kłodzkiej. Liczne kontrowersje w tej sprawie uniemożliwiły dojście do konkretnych wniosków. Uznano jednak za nieodzowne przeprowadzanie w przyszłości częstszych spotkań członków ZR ze związkowcami w woj. wałbrzyskim.

Dariusz Mikosa

Po demonstracji

Demonstracja 24.04 br była protestem NSZZ "Solidarność" przeciwko pogarszającym się warunkom życia społecznego, a w szczególności rodzin pracowniczych. Wykazała zdecydowane poparcie Komisji Zakładowych dla inicjatywy Komisji Krajowej przełamania impasu negocjacyjnego i rozpoczęcia natchmiastowych działań dotyczących zdecydowanego zahamowania recesji gospodarczej, bezrobocia i postępującego obniżania się poziomu życia społeczeństwa.

Manifestacja 24.04 była również sygnałem postępującej utraty społecznego zaufania dla najwyższych czynników władzy w kraju: Parlament, Prezydenta i Rząd. Niedopuszczalne są próby wykorzystania związkowego protestu dla grupowych interesów politycznych.

Uważamy, że "Solidarność" radykalizując działania w sferze gospodarczej, pracowniczej i socjalnej równocześnie powinna zacząć pełnić rolę stabilizującą sytuację w kraju wobec przedłużających się sporów w kręgu władzy.

Katowice, 25.04.1992

Przewodniczący ZR Śląsko-Dąbrowskiego
Grzegorz Kolasa
Przew. Sekretariatu Metalowców
Adam Ditmer
Przew. Kraj. Komisji Górnictwa
Wacław Maliszewski

Delegacja Regionu Dolny Śląsk na manifestacji 24.04.1992 r.

foto: Adam Samuel

Fundusz Pomocy Bezrobotnym

List otwarty

do wszystkich członków NSZZ "Solidarność" na Dolnym Śląsku

Drodzy Przyjaciele

Mając na uwadze stan zagrożenia bezrobociem, w celu spowodowania zabezpieczenia przed jego przykrymi następstwami, Zarząd Funduszu Pomocy Bezrobotnym przy Zarządzie Regionu NSZZ "Solidarność" Dolny Śląsk we Wrocławiu postanowił, na plenarnym zebraniu w dniu 25.03.1992 r., skierować do Was list otwarty.

Zarząd FPB stwierdza, iż nie do wszystkich członków "Solidarności" docierają informacje odnośnie poczynań zmierzających do przychodzenia Wam z pomocą w trudnych sytuacjach życiowych.

Z całą powagą podkreślamy, iż nie wszystkie Komisje Zakładowe "Solidarności" należą do Funduszu Pomocy Bezrobotnym, a przez to nie wszyscy członkowie "Solidarności" są zabezpieczeni przed skutkami bezrobocia - uniemożliwione zostaje im w ten sposób korzystanie z zasiłku.

Czy Wasza Komisja Zakładowa przystąpiła już do ww. Funduszu ?

Zaznaczamy, że w najbliższym czasie będziemy dokonywać wypłat zasiłków, ale tylko tym członkom "Solidarności", których KZ zgłosiły na piśmie przystąpienie do ww. Funduszu i realizują zobowiązania regulaminowe.

Zdajemy sobie sprawę z trudnej sytuacji naszego kraju i dlatego o nasz los powinniśmy zadbać sami i soli-

darnie wspomagać się oraz wspólnie pokonywać problemy.

Zarząd FPB podejmuje konkretne działania regulaminowe ale oczekuje na współdziałanie wszystkich KZ "S". Jednocześnie informujemy, że Fundusz Pomocy Bezrobotnym działa również przy Delegaturze Zarządu Regionu NSZZ "S" Dolny Śląsk w Wałbrzychu.

Ponadto przy Zarządzie Regionu we Wrocławiu oraz Delegaturze w Wałbrzychu znajdują się Związkowe Biura Pośrednictwa Pracy. Związkowe Biura Pośrednictwa Pracy nie wyręczają państwowych Rejonowych Biur Pracy. Działalność ta ma charakter samopomocy związkowej i polega na tym, że związkowcy którzy otrzymali wypowiedzenie z pracy jeszcze w okresie tego wypowiedzenia mogą korzystać z naszej pomocy w poszukiwaniu nowych miejsc zatrudnienia, nie czekając aż staną się bezrobotnymi.

Czy wszystkie Komisje Zakładowe poinformowały Was o ww. formach pomocy w poszukiwaniu pracy ?

Wiadomo nam jest, że nie wszystkie KZ mają poważny stosunek do tych zagadnień i dlatego Drodzy Przyjaciele tym listem otwartym chcemy Was uwrażliwić jak również wszystkie KZ, iż NSZZ "Solidarność" jest w stanie przyjąć z konkretną pomocą, co już czynimy ale oczekujemy na większą solidarność z tymi, którzy znajdują się w potrzebie.

Łączymy serdeczne pozdrowienia i życzenia, dużo zdrowia, życzliwości, pokoju oraz Szczęść Wam Boże.

Zarząd Funduszu Pomocy Bezrobotnym przy Zarządzie Regionu NSZZ "Solidarność" Dolny Śląsk we Wrocławiu

P.S. Nadmieniamy, że Zarząd FPB wykonuje swoją pracę społecznie.

W skład Zarządu Funduszu wchodzi:
Wielisław Kalinowski - przewodniczący (ZR NSZZ "S" Dolny Śląsk)

Jan Brandenburg - v-ce przewodniczący (FMR "Agromet-Pilmet")

Danuta Misińska - skarbnik (Akademia Ekonomiczna)

Callina Urban - sekretarz (Woj. Os. Doradz. Rol.)

Członkowie:

Henryka Charchalska ("Elektromontaż"), **Bolesław Horodecki** (WPBP nr 2), **Andrzej Kański** ("Hydrobudowa"),

Władysław Rybak (ZE "Elwro"), **Janusz Słowiński** (ZP-R Energetyki),

Stanisław Stępiak (FMB "Fadroma"), **Mieczysław Świejkowski** (ZE "Tel-Eko").

Zadeklarowane kwoty należy wpłacać na konto:

Bank Zachodni SA Oddział II Wrocław

Nr 389219-109817-132

z zaznaczeniem "Fundusz Pomocy Bezrobotnym" przy ZR NSZZ "S" Dolny Śląsk, pl. Czerwony 1/3/5.

Jeśli chcesz skorzystać z Funduszu Pomocy Bezrobotnym, a nie jesteś jego udziałowcem zadzwoń pod nr tel. 55-71-26, ttx 0715561, fax 55-87-41.

Jednocześnie przypominamy Komisjom Zakładowym, że dokonując wpłaty na Fundusz Pomocy Bezrobotnym należy zaznaczyć za jaki miesiąc wpłata ta jest dokonywana,

Trochę więcej odpowiedzialności

Ad vocem Pana Romana Rolnika - przewodniczącego KZ NSZZ "Solidarność" przy "Agromet-Archimedes".

Szanowny Panie,

jestem oburzona i zbulwersowana Pańską wypowiedzią. Jak to jest możliwe, że w tak ciężkich czasach dla Związku i całego społeczeństwa grupa "starych działaczy związkowych" decyduje się na frakcyjność, która na pewno osłabi Region? Jak to możliwe, że partykularne interesiki przesłaniają niektórym działaczom rzeczywiste cele Związku?

Wszak oddzielne, branżowe związki już mieliśmy - CRZZ. A może to jest Pana ideałem?

Chcę zwrócić uwagę na fakt, że nowy Zarząd Regionu działa dopiero miesiąc a w skład jego weszło 24-ch przedstawicieli produkcyjnych zakładów pracy na 36-ciu wszystkich członków Zarządu Regionu. Z taką ilością własnych przedstawicieli można właściwie

List do Redakcji

zrobić wszystko. Pańskie powiedzenie, że: "pałami rozgonimy Region" przypomina mi zupełnie inne czasy i dowodzi zupełnego braku politycznej wyobraźni i zwykłej ludzkiej odpowiedzialności, a zarzucanie ZR braku reakcji na podwyżki cen jest po prostu niezgodne z prawdą czego dowodzą rozmowy Rząd - "Solidarność". Dziwne, że Pan o tym nie wie!

Ponadto przypominam, że część "starych działaczy związkowych" było członkami Zarządu Regionu w poprzedniej kadencji więc pańska ocena pracy tego Zarządu Regionu w poprzedniej kadencji dotyczy także ich.

Reasumując życzę Panu trochę więcej odpowiedzialności i nie tak dobrego samopoczucia -

Hanna Trochimczuk-Fidut

delegat na IV WZD - mandat 191, viceprzewodnicząca Regionalnej Sekcji Służby Zdrowia NSZZ "S" Dolny Śl.

(tytuł od Redakcji)

Oferta

kolonijna Fundacji Gospodarczej NSZZ "Solidarność" Oddział Dolny Śląsk

1. Ośrodek sanatoryjno - wypoczynkowy w Łądku Zdroju

Terminy: 2 - 15 lipca br.; 17 - 30 lipca br.;
1 - 14 sierpnia br.; 16 - 29 sierpnia br.

Ilość miejsc: "Wrzos 3" - 23; "Wrzos 4" -
29; "Wrzos 6" - 25; "Wrzos 7" - 28; "Wrzos
12" - 45; "Wrzos 11" - 46.

Do dyspozycji są pokoje 1 - 4 osobowe, w
pokojach umywalki z ciepłą i zimną wodą.
Stołówka znajduje się w odległości od 150
do 300 metrów od budynków. Ośrodek
położony jest na atrakcyjnym turystycznie
terenie. Szlaki prowadzą do: Madejowej
Skały - 540 m pm (30 min), Borówkowej
902 m npm (2.5 godz.), ruin Zamku
Karpień (1.5 godz.) oraz Jaskini Niedźwie-
dziej w Kletnie.

Cena: 1.360.000 zł

2. Dom Wczasowy "Zamek" w Otmuchowie.

Turnusy w terminach jak wyżej.

Ilość miejsc: 65, pokoje 1 - 4 osobowe z
wodą zimną i ciepłą.

Jest to dawny zamek biskupi położony w
rozległym parku (4 ha). W Otmuchowie
znajduje się sztuczne Jezioro Otmucho-
wskie. Istnieje możliwość zorganizowania
wycieczek do Paczkowa, w Podgórze Su-
deckie i w Góry Złote.

Cena: 1.360.000 zł

3. Dom Wczasowy "Polonia" w Gluchołazach.

Turnus w terminie: 13 - 26 sierpnia.

Ilość miejsc 140, pokoje 1 - 4 osobowe z
wodą zimną i ciepłą.

Ośrodek położony obok rozległego parku
(340 m npm). Atrakcyjny teren turystycz-
ny. Punkt wypadowy na wycieczki w Góry
Opawskie (800m npm). W mieście znaj-
duje się odkryty basen, jeden z
najpiękniejszych w Polsce. Klimat idealny
do leczenia chorób płucnych.

Cena: 1.360.000 zł

Kolonie profilaktyczno - lecznicze

Ośrodek wczasowo - sanatoryjny w Świeradowie Zdroju.

DW "Fortuna" - 100 miejsc, położony w
obrębie Parku Zdrojowego, pokoje 2, 3 i 4
osobowe, z bieżącą wodą (zimną i ciepłą).
Biblioteka, świetlica, ambulatorium.

Cena pobytu 14-dniowego: 1.720.000 zł
(noclegi, wyżywienie, zabiegi).

*Zgłoszenia będą rozpatrywane według ko-
lejności ich nadsyłania na adres: Funda-
cja Gospodarcza NSZZ "Solidarność"
Oddział Dolny Śląsk pl. Czerwony 1/3/5
p.113 tel. 55-50-40*

Delegat ma głos

Uchwałą nr 225/92 Komisja Krajowa
NSZZ "Solidarność" postanowiła "zwołać
IV Krajowy Zjazd Delegatów w ostatniej
dekadzie maja 1992 r.". Jako członek
powołanego w dniu 13.04.1992 r. przez
Zarząd Regionu "Zespołu ds. ustawy o
związkach zawodowych i propozycji zmian
w Statucie NSZZ "Solidarność" otrzy-
małam dwa projekty zmian w Statucie:

1. projekt opracowany przez Dział
Branżowy KK NSZZ "Solidarność"
Gdańsk - marzec 1992 r.; sygnowany na-
zwiskiem członka Prezydium KK NSZZ
"Solidarność" ds. Sekcji Branżowych An-
drzeja Steczyńskiego, oraz

2. Projekt Zarządu Regionu nadesłany
z Katowic.

Dla ułatwienia prezentacji tych proje-
któw przyjęto oznaczenia: S dla Statutu
dotychczas obowiązującego, B - dla proje-
ktu Działu Branżowego KK i K - jako oz-
naczenie propozycji z Katowic.

I. Sposób prezentacji proponowanych zmian w Statucie

Oba projekty K i B przyjmują za punkt
wyjścia dotychczasowy Statut NSZZ "Sol-
idarność". O ile jednak B drukuje tekst S
nanosząc kursywą nowe fragmenty, a
przewidziane do usunięcia ujmuje w na-
wiasach, o tyle K jest jednolitym "nowym"
tekstem, w znacznej części zawierającym
fragmenty S, zmienione w układzie, bez
zaznaczania brzmienia dotychczasowego i
wprowadzanych zmian. Projekt K rządzi
się własną logiką i choć trudniejszy w ana-
lizie pozwala po wnikliwej lekturze odkryć
zasady nowego układu treści oraz wskazać
te z paragrafów, które wnoszą nowe roz-
wiązania.

II. Układ treści i nowe rozdziały

Przedstawienie zmian, w proponowa-
nych projektach Statutów, rozpoczniemy
od przedstawienia układów treści w K,
gdyż B nie wprowadza żadnych zmian
strukturalnych, poza dodaniem po roz-
dziale V nowego, zatytułowanego "Odp-
owiedzialność władz Związku za naruszanie
Statutu oraz uchwał władz Związku".
Analogiczną zmianę wprowadza K, nowy
rozdział tytułując "Zasady postępowania
w przypadku naruszenia przez władze
Związku Statutu oraz uchwał władz
Związku". Projekt K nadto zmienia kolej-
ność rozdziałów przedstawiając VII "Ośro-
dek prac społecznych i zawodowych i wy-
dawnictwa" z VIII "Fundusze i majątek
Związku", oraz podejmując próbę skon-
struowania z treści ujętych (w S) w roz-
dziale II. "Postanowienia ogólne" nowego
następującego po nim rozdziału: "Struktu-
ra organizacyjna Związku". Rozbiciu ule-

ga więc logiczny układ treści zawartych w
rozdziale II "Postanowienia ogólne", który
w dotychczasowym Statucie jasno i zaraz
na początku precyzował:

- a. zasadę niezależności NSZZ "Solidarność"
- b. kogo zrzesza Związek
- c. cele NSZZ "Solidarność"
- d. środki
- e. terytorialno - zawodową zasadę zrzesza-
nia się członków Związku
- f. zasadę samorządności (wybieralność
władz Związku)
- g. przepisy dotyczące tworzenia ogniw
Związku, przysługującej im osobowości pra-
wnej oraz sposobu likwidacji związkowych
organizacji zakładowych (S, par. 4-10).

Autorzy projektu K w rozdziale "Posta-
nowienia ogólne" zachowali jedynie zapisy
"a", "c" i "d". Treści zawarte w "b" przenie-
siono do rozdziału "Członkowie, ich prawa
i obowiązki". Zaś w "f" do rozdziału
"Władze Związku". Nowy rozdział zawiera
zapisy "e" i "g" oraz szereg nowych, nie od-
daje jednak trafnie struktury Związku. Te-
rytorialno - zawodową zasadę zrzeszania
się członków Związku formułuje dopiero
po czterech paragrafach omawiających
jednostki organizacyjne Związku: od pod-
stawowej przez terytorialną po krajową
oraz struktury branżowe. Logika
nakazywałaby stosować tu zasadę "od
ogółu do szczegółu", nie zaś odwrotnie,
tym bardziej, że treści "g", a więc
najszczegółowsze kończą ten rozdział.
Umieszczenie ogólnej zasady zrzeszania
się członków w środku III rozdziału, rozbi-
ja go, czyni mało przejrzystym, źle
formułującym treści sygnowane tytułem
"Struktura organizacyjna Związku". W
rozdziale tym popełniono też wiele błędów
np. myląc pojęcia "struktury" i "władzy".
KK nazywa się bowiem w par. 9 "ogólno-
krajową strukturą" (zamiast "władzą"), co
stoi w sprzeczności z paragrafami dotyczą-
cymi KK w rozdziale "Władze Związku"
tego projektu.

Warto może, wczytując się w logikę
układu treści obowiązującego statutu,
zrezygnować z wprowadzania zmian w sa-
mym układzie treści, szanując tradycję w
tym względzie, zmiany zaś nanosić w sto-
pniu minimalnym za to tak przejrzystym,
by każdy członek NSZZ "Solidarność" (i
delegat) zrozumiał ich istotę. Warto też
pamiętać, że pozornie mała zmiana może
mieć daleko idące konsekwencje, jak w
przypadku projektu K, gdzie w zapisie do-
tyczącym uprawnień do zrzeszania się w
NSZZ "Solidarność" słowo "Uprawnie-
nie" zastąpiono terminem "prawo",
przecząc tym samym prawu członka do
zrzeszania się.

III. Treści podlegające projektowanym zmianom

Nie wszystkie propozycje zmian statutowych zostaną tu przedstawione, gdyż niektóre jak np. rozdział dotyczący odpowiedzialności za naruszanie Statutu czy uchwał Związku wymagają osobnej, wnikliwej analizy. Główne propozycje zmian dotyczą: siedziby władz ogólnozwiązkowych, zasady niezależności NSZZ "Solidarność", celów i środków działania Związku, terytorialno - zawodowej zasady zrzeszania członków, wzmocnienia pozycji struktur branżowych (osobowość prawna, skład KK i ZR) rozumienia "funkcji związkowej" i statusu delegatów, zasad wyboru Prezydium, kadencyjności, zakresu uprawnień Komisji Rewizyjnych, świadczeń socjalnych, wreszcie strajku. Zazwyczaj oba projekty sugerują konieczność dokonania zmian w dotychczasowych regulacjach statutowych tych zagadnień, propozycje jednak nie zawsze są zbieżne.

IV. Proponowane zmiany statutowe

Projekt K nie wymienia Gdańska jako siedziby władz ogólnozwiązkowych, nie precyzuje przy tym innych możliwości. Za to władze nazywa błędnie "krajowymi", mimo, że w dalszej części projektu w rozdziale "Władze związkowe" brak takiego określenia. Tam przyjęto terminologię dotąd stosowaną, mówiąc o władzach "ogólnozwiązkowych", "regionalnych" i "władzach organizacji zakładowej (międzyzakładowej)".

Statut obowiązujący S precyzuje zasadę niezależności w 4 paragrafie: "Związek jest niezależny od organizacji państwowej, samorządu terytorialnego oraz organizacji politycznych". Oba projekty mówią, że "Związek w swej działalności (K dodaje "Statutowej") jest niezależny". Budzi to wątpliwości: 1. Czy w strukturach Związek może być zależny? 2. Czy może prowadzić działalność zbieżną z działalnością innego podmiotu np. NSZZ "Solidarność" RI? 3. Jak rozumieć np. zapis par. 7 pkt. 12 o "współdziałaniu"? Czy statut może zakładać, że Związek będzie prowadził inną niż statutową działalność? Kolejne propozycje zmian dotyczą organów, od których Związek ma być niezależny. I tak K dodaje, że od "pracodawców", nie wymienia za to "organizacji politycznych". B nie wprowadza tu już żadnych zmian. Oba projekty w dalszej swej części zawierają zapis tradycyjny o zakazie łączenia funkcji związkowych z kierowniczymi w zakładach pracy, administracji i instancjach organizacji politycznych. Przy tym za "funkcję związkową" projekt B uznaje także "członków Rady Sekcji, Rady Koordynacyjnej Sekretariatu, Regulaminowej Komisji Rewizyjnej wszystkich szczebli struktur branżowych". Trudno

Dyskusja przedjazdowa

więc odgadnąć jakie są przyczyny proponowania zmian tradycyjnego zapisu zasady niezależności NSZZ "Solidarność", zasady stojącej u źródeł powstania Związku i wpisanej w Jego nazwę.

Wśród celów Związku projekt K pomija zapis par. 6 pkt 5 dotychczasowego statutu (S), oraz w par. 7 pkt 17. Dokonuje też licznych poprawek terminologicznych (o wątpliwej trafności) oraz uzupełnień np. w par. 7 pkt 11. (Podobną zmianę wprowadza też B).

Zmiany najistotniejsze dotyczą zapisu zasady (terytorialno-zawodowej - w S i K czy terytorialno-branżowej w B) zrzeszania się członków NSZZ "Solidarność". Oba projekty wzmacniają pozycję struktur branżowych w Związku uznając konieczność nadania im na szczeblu ogólnokrajowym osobowości prawnej. Przedstawiciele sekcji branżowych w większym niż dotąd stopniu włączają do statutowych władz Związku. I tak: dalej idąca propozycja B w składzie Komisji Krajowej obok przewodniczącego KK, przewodniczących zarządów regionalnych i sekretariatów (w liczbie 15) nie wymienia już osób wybranych przez Zjazd Krajowy spośród delegatów. Zarząd Regionu składał by się przy tym z przew. Regionalnych Sekretariatów Branżowych i członków wybranych przez Walne Zebranie Delegatów w liczbie równej ilości sekretariatów. Liczba sekretariatów jest przy tym nieokreślona.

Zmiany proponowane w K dotyczą szczebla regionalnego. W skład ZR wchodziłyby osoby wybrane przez "Regionalny Zjazd Delegatów" (projekt stosuje własne nazewnictwo władz Związku) w ilości ustalonej przez Zjazd oraz przewodniczący regionalnych sekretariatów branżowych w liczbie nie przekraczającej 15.

Oba projekty nie precyzują w jaki sposób sekcje branżowe (mające przeciwstawnych przedstawicieli we władzach Związku) uczestniczą w wypracowywaniu programu działania Związku, czy zmian w jego statucie, ustalaniu członkowskich składek itp. - czyli w działaniach zastrzeżonych dla delegatów Zjazdów czy Walnych Zebrań Delegatów. Projekt B przyznaje natomiast mandat delegata na Krajowy Zjazd (wyborczy, rozpoczynający nową kadencję) członkom ustępującej Komisji Krajowej, oraz stały mandat delegata na Walne Zebranie Delegatów członkom ustępującego Zarządu Regionu.

Projekt K w par. precyzującym zasady wyborcze proponuje: "kandydatem może być wyłącznie osoba uprawniona do głosowania na Zjeździe dokonującym wyboru. Nie dotyczy to osób pełniących w

kończąc się kadencji funkcje związkowe, jeżeli kandydowanie takiej osoby dopuszcza ordynacja wyborcza obowiązująca na Zjeździe dokonującym wyboru". Dziwny to zapis na bazie którego można zbudować ordynację wg której osoba pozbawiona czynnego prawa może mieć bierne prawo wyborcze. Projekt K ujmuje też zasadę wyboru Prezydium spośród kandydatów zaproponowanych przez przewodniczącego. (Zasada przyjęta przez IV WZD Reg. Dolny Śląsk!)

Projekt K stawia pod dyskusję problem długości kadencji, usuwa zapomogi ze statutowych świadczeń socjalnych. Pomija też zapis par. 33 pkt 1, który rozróżnia strajk ostrzegawczy od właściwego.

Podobnie jak B definiuje za to rodzaje strajków: zakładowy, regionalny i ogólnokrajowy (B mówi tu o strajku ponadregionalnym, jako obejmującym zasięgiem więcej niż jeden region).

Poza wzmocnieniem struktur branżowych drugą, zasadniczo zmieniającą statut S, propozycją (obu projektów) jest hierarchiczne podporządkowanie Komisji Rewizyjnych z jednoczesnym poszerzeniem ich uprawnień. Krajowa Komisja Rewizyjna miałaby prawo nadzorować także działalność Komisji Zakładowych i regionalnych władz Związku, tj. Walnego Zebrania Delegatów, Zarządu Regionu i Regionalnej Komisji Rewizyjnej, a także organów przedstawicielskich struktur branżowych. Podobnie Regionalna Komisja Rewizyjna mogłaby nadzorować działalność władz niższego szczebla.

Zastrzeżono jednak, jak w dotychczasowym zapisie statutu, że funkcji członka Krajowej (Regionalnej) Komisji Rewizyjnej nie można łączyć z pełnieniem funkcji związkowych krajowego (regionalnego) szczebla (poza sprawowaniem mandatu delegata). takich zapisów statutowych kontrolować swą własną działalność np. członek Krajowej Komisji Rewizyjnej mógłby nadzorować działalność Zarządu Regionu czy Komisji Zakładowej w skład której by wchodził.

Uchwała Nr 225 z dn. 1.04.92 Komisji Krajowej o zwołaniu IV Krajowego Zjazdu Delegatów zobowiązuje Prezydium KK do powołania Zespołu Programowego i Zespołu Statutowego, które wspólnie z działającym już Zespołem Organizacyjnym Zjazd przygotują Zjazd od strony merytorycznej. Wydaje się, że szeroka dyskusja nad programem działania i statutem Związku jest tym co przyszłości NSZZ "Solidarność" służy najlepiej.

Maria Kaczmarek

Wrocław 16.04.1992

Przed wszystkim gratuluję wyboru na przewodniczącego Rady Sekcji Krajowej Gospodarki Wodnej. Chciałbym powtórzyć pytanie członka ZR "co to takiego ta sekcja?"

Ryszard Majewicz- Sekcja istnieje już od trzech lat. Powstała z inicjatywy kolegów z Okręgowej Dyrekcji Gospodarki Wodnej z Krakowa. Według naszego regulaminu siedzibą władz Sekcji jest K.Z. nowo wybranego przewodniczącego. Zrzeszamy pracowników, którzy są zawodowo związani z gospodarką wodną np. pracowników służ, jazów i innych

wódz zmusi władze do natychmiastowego wydania wielokrotności kwoty, której dziś żałuje się na bieżące utrzymanie. Skończył się okres tzw. lat "suchych" i rozpoczynają się lata "mokre" - co już widać na rzekach nie tylko Dolnego Śląska.

T.S. Włączyliśmy się do prac nad projektem ustawy "Prawo wodne".

Od dwóch lat uważamy, że decyzje od-

no rozmowy w Ministerstwie Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa o problemach nas dotyczących. Uchwała zjazdu zobowiązuje nas do wyjaśnienia kompetencji Sekretariatu, zakresu jego działalności, zasad współpracy tworzących go sekcji branżowych.

Przebijamy się z naszymi problemami wszędzie. W ubiegłym roku byliśmy u premiera Bieleckiego. Rozmawiał z nami Michał Boni. Mówiliśmy o gospodarce wodnej i zasadach jej reorganizacji, a nie o płacach, wówczas minister Boni obiecał w wielu sprawach nas poprzeć, ale słowa nie dotrzymał.

Zdecydowanie żądacie dokończenia budowy zbiorników wodnych Czorsztyn-Niedzica i Sromowce Wyżne.

R.M. Inwestycja powinna być już dawno ukończona. Zbiorniki te zmieniają krajobraz i środowisko. Ale nie zniszczą natury. To nie jest elektrownia jądrowa, która wiele lat po zakończeniu eksploatacji jest zagrożeniem. Wydłużanie okresu eksploatacji stale zwiększa koszty budowy, odsuwa w czasie osiągnięcie efektów gospodarczych. W naszej uchwale napisaliśmy: ".../Apelujemy o maksymalną koncentrację środków finansowych niezbędnych do zakończenia tej budowy. Uważamy, że zaostrzający się deficyt wody w kraju, stan zaawansowania tej inwestycji oraz zmęczenie lokalnego społeczeństwa przeciągającą się realizacją, powinny przezwyciężyć nad jej celowością."

Byłeś członkiem komisji uchwał i wniosków na Walnym Zjeździe delegatów naszego regionu. Jak go oceniasz?

R.M. Nasza komisja miała niesamowicie dużo pracy. Wpłynęło ponad sto projektów uchwał i wniosków. Zjazd trwał za długo, ale każdy delegat mógł się wypowiedzieć. Związek zawsze był tolerancyjny i tak powinno zostać. Teraz płacimy haracz demokracji, ale nie powinniśmy się dzielić. Ciężenie związku w kierunku struktur branżowych jest naturalne i wpłynie na naszą profesjonalność.

Dziękuję wam za rozmowę. Życzę owocnej działalności na płaszczyźnie związkowej, zawodowej, lokalnej i w życiu osobistym.

R.M. Woda wiąże się z życiem i zdrowiem ludzi. Jest żywiołem życiodajnym i śmiertocnym. Dbanie o nią to specyficzna służba wymagająca dużej odpowiedzialności i sprawdzonych ludzi, którzy codziennie dla naszego dobra sterują tym żywiołem.

Rozmawiał Tomasz Białaszczyk
Wrocław 03.04.1992 r.

Woda to życie i zdrowie

urządzeń hydrotechnicznych. Nasza praca bezpośrednio ułatwia żeglowność na rzekach, a w szczególności na Odrze. Dzięki nam zmniejsza się prawdopodobieństwo występowania powodzi i jednocześnie utrzymujemy szlak żeglowny np. od Gliwic do Szczecina. Na poziomie Sekcji szczytujemy się tym, że nigdy nie strajkowaliśmy o nasze płace. Są one niewysokie lecz rozumiemy, że trudności odczuwają wszyscy.

Teresa Szczerba - Pracujemy w terenie, pokonujemy duże odległości. W przypadku naszej wrocławskiej Dyrekcji to obszar obejmujący cały Dolny Śląsk i Śląsk Polski. Pracownicy dojeżdżają na roboty remontowe, na pomiary i na kontrole wód wiele kilometrów. Cięcia budżetowe sprawiły, że brakuje już na środki czystości, ubrania ochronne i inne sprawy socjalne.

Z takimi problemami przyjechali do nas koledzy z opolskiego. Kierując się ustawą o związkach zawodowych wykorzystujemy wszystkie prawne możliwości negocjacji i nacisku. Nie chcemy dopuścić do strajku. O tym, że jest to niewdzięczna rola wiedzą wszyscy przewodniczący K.Z.

Jesteście jednostką państwową, czyli brakuje wam na wszystko.

R.M. Gospodarka wodna jest finansowana z budżetu państwa i nie ma prawnych możliwości samofinansowania się lub dotacji z innych źródeł. Dlatego chcemy tworzyć rozwiązania systemowe. Proponujemy odejście od centralistycznego kierowania.

Wszelkie dochody odprowadzamy do budżetu państwa. Nowy budżet mniejszy niż sześciokrotnie nasze finansowanie, w ostatnich latach wydajemy tylko na utrzymanie obiektów w stanie dostatecznej sprawności technicznej. Z trudem utrzymujemy to co zostało wybudowane osiemdziesiąt czy sto lat temu. Administrujemy wszystkimi rzekami, zbiornikami przeciwpowodziowymi, kanałami rzecznyymi, potokami górskimi. Najmniejsza po-

nośnie pozyskania i podziałów środków muszą zapadać na szczeblu regionalnym. Duże znaczenie powinien tu odgrywać "parlament wodny" jako gospodarz wód w regionie. Jego powstanie jest głównym (obok "prawa wodnego") celem działalności społecznych tego środowiska.

R.M. Wiele autorytetów naukowych popiera nasze postulaty. Indywidualnie popierają stanowisko Sekcji jednak zdarza się, że na obradach komisji sejmowej profesorowie zmieniają front i reprezentują partykularne interesy. Nowe "Prawo wodne" powinno być uchwalone od zaraz.

Jesteś radnym miasta Wrocławia. Startowałeś z listy Komitetów Obywatelskich popieranej przez "Solidarność". Twój program akcentował też politykę gospodarowania wodą.

R.M. Staram się być konsekwentny w tym co robię. Mieszkańcy Wrocławia uważali zapewne remont ul. Grodzkiej przy Ossolineum. Jest on niezwykle skomplikowany technicznie, gdyż jezdnia biegnie bezpośrednio przy brzegu. Pod nią są różne instalacje. Jeździ tam ciężkie samochody i tramwaje. Mur zaś wymagał natychmiastowego remontu. Wysiłkiem miasta i naszej dyrekcji wykonano najpilniejszą część robót. Remontujemy też "Służbę mieszczańską", która znajduje się między hydroelektrowniami. Jej awaria mogła wywołać niepowetowane straty dla Miasta i jego mieszkańców.

Nazywam was pasjonatami, gdyż pokonujecie wiele trudności nawet związkowe.

R.M. Komisja Krajowa zaprzestała finansowanie naszej działalności z dniem 01.07.1991 roku. Dlatego III Walny Zjazd Delegatów Sekcji Krajowej Gospodarki Wodnej NSZZ "Solidarność" sfinansowany został ze składek Komisji Zakładowych. W czerwcu 1991 r. powstał Sekretariat Zasobów Naturalnych i Ochrony Środowiska. Do chwili obecnej nie odbyły się żadne zebrania Sekretariatu. Jednocześnie bez konsultacji z nami prowadzo-

Redagują: Michał Bleganowski (red. nacz.), Jola Ostrowska (sekretarz red.), Adam Samuel (skład komputerowy), Jacek Rugiel.

Współpracownicy: Tomasz Białaszczyk, Sławomir Mularczyk, Dariusz Sadowski.

Adres redakcji: Wrocław, pl. Czerwony 1/3/5, pok. 135, tel/fax 55-87-41

Wydaje: ZR NSZZ "Solidarność" Dolny Śląsk

Druk: Drukarnia ZR

Nakład: 6000 egz.

Numer zamknięto: 28 kwietnia 1992 r.

Ustawa

z dnia .....

o dodatkowych wymaganiach stawianych osobom pełniącym funkcje z powołania, nominacji lub wyboru w Rzeczypospolitej Polskiej

Preambuła

Uznając że idee komunizmu, marksizmu i leninizmu leżące u podstawy systemu komunistycznego są tak w swoim zamyśle jak i w wykonaniu, zbrodnicze, Sejm RP oświadcza, że partie i organizacje budujące i umacniające ten system były organizacjami przestępczymi i przynależność do nich, a zwłaszcza aktywne w nich działanie uznane zostaje za przestępstwo, chociaż w czasie jego dokonywania w obowiązującym wówczas systemie prawnym i politycznym, za takie nie było uważane. Sejm RP przypomina, że ofiarą przestępczej działalności partii komunistycznych (PZPR, SD, ZSL) i Służby Bezpieczeństwa padło wiele milionów obywateli Polski. Wielu zostało zabitych, wielu torturowanych, więzionych, pozbawionych pracy i majątku. Przystępcza działalność komunistów doprowadziła nasz Kraj do zapaści ekonomicznej oraz kryzysu moralnego i społecznego.

Nie sposób naprawić wszystkie krzywdy jakich doznali obywatele Polski w czasie trwania systemu komunistycznego. Ale nie jest również w naszej polskiej tradycji szukanie zemsty i odwetu.

Sejm RP postanawia, że nie będą pociągani do odpowiedzialności karnej członkowie komunistycznych partii politycznych oraz Służby Bezpieczeństwa z tytułu samej do nich przynależności. Jednak oczywistym jest, że nie mogą oni pełnić kierowniczych funkcji w państwie. Dlatego Sejm RP postanawia co następuje:

Art.1

1. Ustawa ta określa dodatkowe wymagania stawiane osobom pełniącym funkcje z powołania lub nominacji:

- w administracji państwowej RP lub samorządowej
- w Wojsku Polskim

- w UOP-ie, policji i Biurze Ochrony Rządu, Prokuraturze, Służbie Więziennej
- d) w Kancelarii Prezydenta, w Kancelarii Sejmu, w Kancelarii Senatu, w Urzędzie Rady Ministrów, w Trybunale Konstytucyjnym, w Sądzie Najwyższym i w Sądach niższych instancji, w Najwyższej Izbie Kontroli, w Państwowej Inspekcji Pracy, w Izbie Adwokackiej

- e) w Polskiej Telewizji, w Polskim Radiu oraz w Państwowej Agencji Informacyjnej
- f) w przedsiębiorstwach państwowych, organizacjach państwowych, w przedsiębiorstwach joint-venture, w których większość udziałów posiada Skarb Państwa, w międzynarodowych agencjach handlowych, w Polskich Kolejach Państwowych, w państwowych funduszach, w państwowych instytucjach bankowych, w Narodowym Banku Polskim.

2. Ustawa ta określa również dodatkowe wymagania stawiane osobom pełniącym funkcje z wyboru w instytucjach wymienionych w paragrafie 1, punkty (a) do (f).

3. Funkcje zgodnie z Artykułem 1 paragraf 1 punkt (b), rozumie się te funkcje w Wojsku Polskim i Ministerstwie Obrony Narodowej, na których przewiduje się oficerów w stopniu pułkownika lub generała oraz funkcje attaches wojskowych.

4. Funkcje zgodnie z Artykułem 1 paragraf 1 punkt (f) oraz paragraf 2, rozumie się funkcje kierowników organizacji oraz zarządów w zakresie ich bezpośredniego zarządzania. W szkołach wyższych i uniwersytetach rozumie się również te funkcje akademickie, które pochodzą z wyborów oraz te które podlegają zatwierdzeniu przez senat akademicki.

5. Ustawa ta określa również wstępne wymagania stawiane urzędnikom takim jak sędziowie, asesory, prokuratorzy, śledczy w prokuraturach, notariusze, arbitrzy, jak również osoby wykonujące obowiązki aspirantów sędziowskich, kandydatów na funkcje prawnicze w prokuraturze i mianowanych na stanowisko notariusza lub arbitra.

6. Ustawa ta nakłada warunki rzetelności wymagane dla prowadzenia koncesjonowanego handlu.

Art.2

1. Dla pełnienia którejs z funkcji wymienionych w Artykule 1, paragraf 1 wymaga się, aby osoba ją pełniąca, w okresie od grudnia 1948r. (powstanie PZPR) do stycznia 1991 (rozwiązanie PZPR i SB) nie była:

- pracownikiem Zarządu Informacji, Urzędu Bezpieczeństwa, Służby Bezpieczeństwa;

- wymienionym na listach Służby Bezpieczeństwa współpracownikiem, agentem, wynajmującym SB mieszkanie, informatorem lub ideologicznym współpracownikiem Służby Bezpieczeństwa;

- świadomym współpracownikiem Służby Bezpieczeństwa;

- sekretarzem lub członkiem komitetu każdego szczebla Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, lub członkiem zarządu począwszy od szczebla gminnego lub miejskiego Stronnictwa Demokratycznego lub Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego lub Związku Socjalistycznego Młodzieży Polskiej;

- pracownikiem organów wymienionych w punkcie (d)

- członkiem Milicji Obywatelskiej;

- studentem Wyższej Szkoły Nauk Politycznych, Wyższej Szkoły Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (wymienić też inne tego typu), lub pracownikiem naukowym lub dydaktycznym w każdej z tych szkół, lub uczestnikiem kursów szkoleniowych trwających dłużej niż trzy miesiące w dowolnej z tych szkół.

2. Dla pełnienia którejs z funkcji wymienionych w Artykule 1, paragraf 2 wymaga się, aby osoba ją pełniąca, o ile nie spełnia wymagań paragrafu 1, niniejszego Artykułu, fakt ten ujawniła przed wyborcami przed dokonaniem aktu wyborczego, pod rygorem nieważności wyboru.

3. Za świadomego współpracownika Służby Bezpieczeństwa zgodnie z para-

grafem 1 punkt (c), niniejsza Ustawa uważa obywatela umieszczonego na liście Służby Bezpieczeństwa jako konfidenta, kandydata na tajnego współpracownika lub tajnego współpracownika, który wiedział, że kontaktował się pracownikami Służby Bezpieczeństwa i przekazywał im informacje oraz wypełniał zadania przez nich zlecane.

4. W uzasadnionych przypadkach Minister Obrony może pominąć warunek zapisany w paragrafie 1 punkt (b), jeśli zastosowanie go mogłoby naruszać ważny interes Państwa i gdy przepisy tej Ustawy mogłyby być mu przeciwne.

Art.3

1. Okoliczności wymienione w Artykule 2, paragraf 1, punkty (a) do (c), winny być udowodnione przez zainteresowanego obywatela przez okazanie zaświadczenia wydanego przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

2. Okoliczności wymienione w Artykule 2, paragraf 1, punkt (e), winny być udowodnione przez zainteresowanego obywatela przez okazanie zaświadczenia wydanego przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych lub orzeczenia komisji powołanej zgodnie z Artykułem 10.

3. Okoliczności wymienione w Artykule 2, paragraf 1, punkty (d) do (g), winny być udowodnione przez zainteresowanego obywatela przez złożenie oświadczenia pod przysięgą.

4. Przed objęciem którejkolwiek z funkcji wymienionej w Artykule 1, zainteresowany obywatel może, zamiast okazania zaświadczenia Ministra Spraw Wewnętrznych lub orzeczenia komisji powołanej zgodnie z Artykułem 10, jak to postanawia paragraf 1 i 2 niniejszego Artykułu, złożyć oświadczenie pod przysięgą, że wypełnia wymagania stawiane w Artykule 2 paragraf 1, punkty (a) do (c) i (e) oraz złożyć organowi powołującemu, zgodę na piśmie na zwrócenie się do Ministra Spraw Wewnętrznych o wydanie wspomnianego zaświadczenia lub do komisji o wydanie orzeczenia.

5. Przed objęciem którejkolwiek z funkcji wymienionej w Artykule 1, paragraf 1 zainteresowany obywatel winien złożyć oświadczenie, że nie jest i nigdy nie był współpracownikiem żadnego obcego wywiadu lub służby szpiegowskiej.

Art. 4

Obywatel który pełni funkcję w jakimkolwiek organie lub jakiegokolwiek organizacji wymienionej w Artykule 1, paragraf 1 musi przedłożyć odpowiednie zaświad-

czenie, przysięgę lub orzeczenie kierownikowi danego organu lub organizacji. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych jest zobowiązane wydać zaświadczenie na wniosek obywatela, chyba że będzie to postanowione inaczej.

Art. 5

1. W przypadku gdy obywatel pełni którąkolwiek funkcję wymienioną w Artykule 1 paragraf 1 i 2, lub pełnił ją w momencie wejścia tej Ustawy w życie, zamiast obywatela, o wydanie zaświadczenia, do Ministra Spraw Wewnętrznych występuje:

a) w przypadku obywatela wybranego na daną funkcję, organ związany z tym wyborem;

b) w przypadku obywatela mianowanego na daną funkcję, organ upoważniony do mianowania na tę funkcję;

c) w przypadku obywatela powołanego na daną funkcję, organ odpowiedzialny za takie powołanie.

Kierownik organu lub organizacji poinformuje obywatela o jego obowiązku przedłożenia zaświadczenia w ciągu 30 dni od momentu jego wydania.

2. Wystąpienie o wydanie zaświadczenia w imieniu obywatela, który w dniu wejścia w życie niniejszej Ustawy pełnił funkcję wymienioną w Artykule 1, musi być wysłane do Ministra Spraw Wewnętrznych w ciągu 30 dni po wejściu w życie tej Ustawy.

3. Minister Spraw Wewnętrznych wyśle zaświadczenie do obywatela, którego ono dotyczy, w ciągu 60 dni od daty wystąpienia o jego wydanie i równocześnie zawiadomi występującego o wydanie zaświadczenia, o jego wydaniu.

4. Jeśli obywatel pełniący funkcję wymienioną w Artykule 1 w dniu wejścia w życie Ustawy zaniecha przedłożenia kierownikowi danego organu lub organizacji wymaganego zaświadczenia w ciągu 30 dni od daty jego otrzymania, kierownik organu lub organizacji wystąpi do Ministra Spraw Wewnętrznych w ciągu 7 dni o wydanie kopii zaświadczenia.

Art. 6

Prezydent RP, Prezydium Senatu, Prezydium Sejmu, Rząd RP, Prokurator Generalny wystąpią do Ministra Spraw Wewnętrznych o wydanie zaświadczeń dotyczących osób, których pełnienie funkcji wynika z powołania, do którego są oni upoważnieni zgodnie ze specjalnymi uregulowaniami. Minister Spraw Wewnętrznych musi odpowiedzieć na takie wystąpienie bezzwłocznie.

Art. 7

1. Każdy obywatel, który ukończył 18 lat jest upoważniony do wystąpienia do Ministra Spraw Wewnętrznych o wydanie zaświadczenia zgodnie z Artykułem 2, paragraf 1, punkty (a), (b) i (c) oraz odpowiednio orzeczenia zgodnie z Artykułem 12.

2. Wystąpienie o wydanie zaświadczenia musi być opatrzone znacznikiem skarbowym o wartości 500 000.-zł, a podpis występującego musi być oficjalnie poświadczony.

Art. 8

1. Zaświadczenie wydaje Minister Spraw Wewnętrznych i musi być doręczone obywatelowi do rąk własnych; wymaganie to może nie mieć zastosowania w przypadku zaświadczenia wydanego zgodnie z Artykułem 6.

2. Jeśli dokumentacja niezbędna do wydania zaświadczenia jest w posiadaniu innego organu państwowego, ten ostatni musi udostępnić Ministrowi Spraw Wewnętrznych na podstawie jego żądania w ciągu 7 (siedmiu) dni, całą dokumentację i inne informacje niezbędne do wydania zaświadczenia.

Art.9

Dla celu tej Ustawy oraz dla celów postępowania sądowego, zaświadczenie, orzeczenie oraz informacja w nich zawarta nie są tajemnicą urzędową.

Art. 10

1. W celu ustalenia okoliczności wymienionych w Artykule 2, paragraf 1, punkty (c) do (g) powołuje się niezależną komisję (nazywaną dalej Komisją) pod kierunkiem Ministra Spraw Wewnętrznych. W skład Komisji wchodzi przewodniczący, wiceprzewodniczący i członkowie.

2. Przewodniczącego, wiceprzewodniczącego i jednego członka Komisji powołuje i odwołuje Prezydium Senatu spośród obywateli o nienagannej opinii nie będących posłami lub senatorami.

3. Dwóch członków Komisji powołuje i odwołuje Minister Spraw Wewnętrznych, Minister również wyznacza, który z nich będzie pełnił funkcję sekretarza Komisji; jednego członka Komisji powołuje i odwołuje Minister Obrony; pięciu członków Komisji powołuje i odwołuje Prezydium Sejmu spośród obywateli o nienagannej opinii i nie będących posłami lub senatorami. Członkowie Komisji powoływani przez Ministrów winni posiadać wykształcenie prawnicze na poziomie uniwersyteckim; dla celów tej Ustawy wykształcenie uzy-

skane w (tu wymienić nazwy szkół komunistycznych) nie będzie uważane za wystarczające.

4. Członkostwo w Komisji jest niezastępywalne przez jakiekolwiek zastępstwo. Pełnienie funkcji jako członek Komisji będzie traktowane jako zajęcie alternatywne w stosunku do wykonywanego zawodu, za które dana osoba jest uprawniona do otrzymania wynagrodzenia.

5. Komisja działa pod kierunkiem Ministra Spraw Wewnętrznych.

Art. 11

1. Posiedzenie Komisji jest ważne jeśli wśród obecnych są przewodniczący lub wiceprzewodniczący oraz co najmniej siedmiu innych członków. Posiedzenia Komisji są zamknięte.

2. Przed rozpoczęciem obrad Komisji, zainteresowany obywatel musi mieć możliwość zapoznania się ze wszystkimi dostępnymi dowodami, włącznie z materiałami na piśmie, dotyczącymi jego osoby. W czasie obrad Komisji musi mieć on możliwość wygłoszenia swojej opinii dotyczącej wszystkich przedstawionych dowodów.

3. Osoby wezwane są zobowiązane stawić się na posiedzenie Komisji, mówić prawdę i nie ukrywać żadnych informacji.

4. Odpowiednie zasady postępowania karnego będą miały zastosowanie do obowiązku składania zeznań, tak jak do wezwań jak i przymusowego dozoru, zakazu przesłuchiwania, prawa do odmowy składania doniesień, zwrotu kosztów stawiennictwa dla świadków, zapraszania ekspertów jak i obowiązków tych ostatnich.

Art. 12

1. Komisja wszczyna postępowanie na podstawie wniosku, który może być złożony przez:

(a) obywatela, który otrzymał zaświadczenie wskazujące, że jest on osobą wymienioną w Artykule 2, paragraf 1, punkt(c);

(b) obywatela, który oskarża osobę pełniącą funkcję wymienioną w Artykule 1, że oświadczenie złożone przez nią pod przysięgą jest nieprawdziwe. Przed rozpoczęciem postępowania obywatel musi wpłacić kaucję w wysokości średniej płacy w 6-ciu działach gospodarki, aktualnie podanej przez GUS, która będzie zwrócona, jeśli w czasie postępowania zostanie ujawnione, że wniosek był uzasadniony;

(c) organizację, gdy ma ona wątpliwości co do prawdziwości oświadczenia złożonego pod przysięgą przez obywatela, który ma pełnić funkcję wymienioną w Artykule 1.

2. W ciągu 60 dni od daty wpłynięcia wniosku Komisja wyda orzeczenie, czy dany obywatel jest osobą wymienioną w Artykule 2, paragraf 1, punkty (c) do (g). Orzeczenie musi zawierać uzasadnienie.

3. Komisja wyśle orzeczenie do obywatela, którego ono dotyczy i jednocześnie zawiadomi stronę występującą o otrzymaniu wniosku o wszczęcie postępowania.

4. Jeśli zostanie wykazane w orzeczeniu, że dany obywatel nie jest osobą wymienioną w Artykule 2, paragraf 1, punkt (c), okoliczność ta będzie odnotowana na wszystkich dowodach i dokumentach wskazując, że te dowody i dokumenty nie mogą być więcej użyte.

Art. 13

1. Jeśli obywatel spełnia warunki wskazujące pełnienie funkcji wymienionych w Artykule 2, zostanie rozwiązana z nim umowa o pracę, na piśmie, przez organizację, w ciągu 15 dni od daty, kiedy organizacja ta zostanie o tym powiadomiona chyba, że zatrudnienie ustanie na mocy wzajemnego porozumienia lub w inny sposób wcześniej, lub chyba, że obywatel ten zostanie przeniesiony na inne stanowisko niż te, które są wymienione w Artykule 1 paragraf 1.

2. Jeśli obywatel odmówił złożenia oświadczenia pod przysięgą dotyczącego okoliczności wymienionych w Artykule 2, paragraf 1, punkty (d) do (g) lub w przypadku gdy wykaże się nieprawdziwość złożonej przysięgi, stosuje się paragraf 1.

Art. 14

Jeśli prokurator lub śledczy w prokuraturze spełnia warunki wymienione w Artykule 2, to jest to podstawą do rozwiązania z nim umowy o pracę.

Art. 15

Zgodnie z warunkami wymienionymi w Artykule 13 paragraf 1, odpowiedni organ wystąpi z wnioskiem o odwołanie ze stanowiska sędziego lub asesora.

Art. 16

Postanowienia Kodeksu Pracy, które nakładają na pracodawcę obowiązek uzyskania opinii lub zgody odpowiednich związków zawodowych, przed wręczeniem na piśmie rozwiązania umowy o pracę zgodnie z Artykułem 13 i 14, nie mają w tej Ustawie zastosowania.

Art. 17

1. Jeśli obywatel upiera się, że okoliczności wymienione w orzeczeniu Komisji są nieprawdziwe, może on zaskar-

żyć do sądu to orzeczenie w ciągu dwóch miesięcy od jego otrzymania. Zaskarżenie należy wnieść do Sądu Rejonowego właściwego dla miejsca stałego zamieszkania obywatela.

2. Zaskarżenie ważności wypowiedzenia umowy o pracę lub zwolnienia ze służby może być złożone przez obywatela, którego ono dotyczy, nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od daty kiedy to zatrudnienie lub służba ustały. Zaskarżenie należy wnieść do Sądu Rejonowego właściwego dla miejsca stałego zamieszkania obywatela, jako sądu pierwszej instancji.

Art. 18

Bez wcześniejszej zgody na piśmie obywatela, którego to dotyczy, zabrania się publikować informacje wymienione w zaświadczeniu lub publikować zarówno zaświadczenie jak i orzeczenie lub jakąkolwiek dokumentację służącą jako materiał dowodowy.

Art. 19

Ktokolwiek, stając przed Komisją jako świadek, biegły lub tłumacz zeznaje fałszywie o faktach o znacznej wadze dla orzeczenia Komisji lub ktokolwiek nie ujawnia wiadomości o tych faktach, podlega karze pozbawienia wolności do lat trzech lub karze grzywny.

Art. 20

1. Kierownicy wydawnictw prasowych, radia, telewizji, agencji informacyjnych i programów audiowizualnych mogą zwracać się do Ministra Spraw Wewnętrznych czy to we własnym imieniu, czy też w imieniu własnego pracownika, który bierze udział w kształtowaniu opinii publicznej, po przedstawieniu jego zgody na piśmie, o wydanie niezbędnego zaświadczenia, lub mogą się zwrócić do Komisji o wydanie orzeczenia zgodnie z postanowieniami Artykułu 5, paragraf 3, Artykułu 8, paragraf 1, oraz Artykułów 9, 11, 12, 17, 18, 19 niniejszej Ustawy.

2. Przewodniczący lub równorzędni przedstawiciele partii politycznych, ruchów politycznych i stowarzyszeń mogą występować we własnym imieniu lub w imieniu członka zarządu partii politycznej, ruchu politycznego lub stowarzyszenia, za jego wcześniejszą pisemną zgodą, do Ministra Spraw Wewnętrznych o wydanie zaświadczenia lub do Komisji powołanej zgodnie z Artykułem 10, o wydanie orzeczenia. Postanowienia wymienione w paragrafie 1 będą miały zastosowanie, w tym przypadku, przez analogię.

Art. 21

Głoszenie idei komunistycznych zrównuje się wobec prawa z głosem idei rasistowskich, co wymaga odpowiednich poprawek w kodeksie karnym.

Art. 22

Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje do dnia 31 grudnia 1997 r. (nie mniej niż pięć lat).

UZASADNIENIE

Konieczność uchwalenia i wprowadzenia w życie niniejszej Ustawy wydaje się tak oczywista, że formułowanie uzasadnienia wydaje się zbędne. Jednak okoliczności polityczne, liczba osób bardzo zainteresowanych osobiście, w tym na wielu na eksponowanych stanowiskach jest tak duża, że uzasadnienie to przedstawiamy.

Są przynajmniej trzy powody dla których uchwalenie tej ustawy jest niezbędne. Względ moralny, sytuacja gospodarcza oraz uzasadnienie historyczne.

Względ moralny.

Jest niedopuszczalne, aby w państwie demokratycznym, w którym wszyscy obywatele są równi wobec prawa pozostali całkowicie bezkarni, bez żadnej odpowiedzialności ci, którzy spowodowali bezpośrednio lub pośrednio, ale świadomie, śmierć wielu obywateli Polski, powszechny terror polityczny, moralny, ekonomiczny, którzy byli przyczyną cierpienia milionów Polaków, aresztowań i tortur, którzy doprowadzili Kraj do katastrofy ekonomicznej, ekologicznej i zdradli Naród moralnie. Powinni oni odpowiadać przed sądem za te wszystkie zbrodnie. Nie ulega bowiem wątpliwości, że Służba Bezpieczeństwa, partie i organizacje komunistyczne były organizacjami zbrodniczymi i sam fakt przynależności do nich powinien być sądownie karalny.

W polskiej tradycji jest nie uciekanie się do zemsty i odwetu do skrupulatnego wyegzekwowania prawnej odpowiedzialności. Nasza polska tradycja związana jest ściśle z wartościami chrześcijańskimi według, których "miłosierdzie ma sąd nad sprawiedliwością".

Ale miłosierdzie nie oznacza lekko-myślności. Nie można pozwolić, aby znówu ci sami ludzie, dla których relatywizm

moralny nie stanowi żadnej przeszkody, budowali Państwo i Nim kierowali.

Każdy może popełniać błędy i ma prawo do możliwości ich naprawienia, dlatego Ustawa ta stwarza, tym wszystkim, którzy naprawę chcą służyć Polsce, możliwość wykazania się gorliwą pracą w innych dziedzinach, a po pewnym czasie otwiera przed nimi możliwość wyjścia na każdy urząd. Istotnie taki rodzaj abolicji to naprawę piękna cecha Polaków, z której można być dumnym.

Sytuacja gospodarcza.

Omawianie sytuacji w tym miejscu jest całkowicie zbędne, natomiast należy wykazać jaki jest związek pogarszającej się gospodarki z niewymienioną kadrą w zakładach urzędach i instytucjach kontrolnych. Jest to w tym miejscu praca dla UOP-u, Policji i Prokuratury (po ich oczyszczeniu). Prasa donosi o strzępach wielkich afer, NSZZ "Solidarność" w swojej codziennej pracy widzi efekty działań starych urzędników, którym korupcji i sabotażu Związek nie potrafi udowodnić, chociaż czasami dowodzi, a w prokuraturach, NIK-u i w sądach wszystko się rozmywa. Wiele afer nie widzi światła dziennego. Powszechnie widać jak na dłoni, że bogacą się ci, którzy wcześniej i tak gnębili ludzi w zakładach pracy, którzy przesłuchiwali i słuźalczko sądzili. Wszystko to nakłada się na obiektywne trudności gospodarcze budząc powszechną apatię, poczucie, że cały solidarnościowy zryw był niepotrzebny, że nie warto pracować, a jedynie warto dobrze się ustawić i urwać ile się da. W takiej atmosferze społecznej żadna reforma gospodarcza nie może się udać. Często liderzy polityczni nie dostrzegają, że zmiana ludzi na najwyższych stanowiskach, z punktu widzenia "Polski prowincjonalnej" postrzegana jest jako walka o stołki, bo tam u nich na dole nic się nie zmieniło. Rządzą ci sami ludzie, te same układy, tyle tylko, że publicznie nie muszą się ukrywać z tym, że są właścicielami Polski!

Uzasadnienie historyczne.

Uzasadnienie historyczne jest bardzo krótkie i oczywiste. Dwa kraje dokonały znacznie bardziej radykalnego posunięcia ze znakomitym skutkiem. Niemcy rozwiązali tę sprawę raz na zawsze i widać, że sprawa ta nie będzie się u nich dalej ślimaczyć. Również w sąsiedniej Czechosłowacji sprawa została rozwiązana przez bardzo podobne rozwiązanie ustawowe. Chociaż re-

szki światowego komunizmu usiłowały na forum Międzynarodowej Organizacji Pracy zrobić z tego aferę, cała sprawa została sprowadzona do zalecenia rządowi Czechosłowacji aby zbadał czy aby komu niesłusznie nie wyrządzono krzywdy i procedurę zamknięto. W Polsce sytuacja jest korzystniejsza, bowiem NSZZ "Solidarność" takiej skargi do MOP-u nie wniesie, trudno bowiem się skarżyć na wniosek, który się wnosi.

Wiele kontrowersyjnych opinii przytaczanych jest z powodu wątpliwości czy możliwe jest udowodnienie komukolwiek współpracy ze Służbą Bezpieczeństwa, czy nie zostały zniszczone kartoteki tajnych i jawnych współpracowników SB oraz co najważniejsze, czy nie jest możliwe fałszywe oskarżenie i podrobienie dokumentów.

Doświadczenia naszych południowych Sąsiadów, oraz system ewidencji współpracowników SB pokazują, że o ile możliwe jest częściowe zniszczenie dokumentacji, to napewno nie jest możliwe wpisanie do rejestru z datą wcześniejszą. Złożony, wielotorowy system ewidencji uniemożliwia taką falsyfikację. O ile może w wyniku częściowego uszkodzenia kartoteki osoba winna uniknąć odpowiedzialności, o tyle osobie niewinnej nie można z całą pewnością takiego czynu udowodnić. Tak więc ta ważna wątpliwość jest całkowicie rozwiązana.

Ważną również jest sprawą, którą roztrygna niniejsza Ustawa, jest to że tylko kierownicze stanowiska w Państwie są zastrzeżone. Np. zwykły policjant mógł być w przeszłości milicjantem, nie może natomiast pełnić w policji kierowniczej funkcji. Również sam fakt przynależność w przeszłości do PZPR nie zamyka drogi do wymienionych w Ustawie stanowisk, jedynie fakt pełnienia kierowniczych funkcji w PZPR i "bratnich organizacjach" stwarza taką przeszkodę.

opracował: **Tomasz Wójcik**
- Przewodniczący ZR
NSZZ "Solidarność" Dolny Śląsk,
członek Prezydium KK

Co Tydzień

Dodatek specjalny do numeru 15